

Ályktun um vegaf framkvæmdir á Ströndum

4. Fjórðungsþing Vestfirðinga, haldið á Hólmanvík 25.-26. október 2019, beinir því til samgönguráðherra og Alþingis að tvö verkefni sem eru á tillögu að samgönguáætlun til fimmtán ára verði færð frammar í forgangs röðina, í ljósi veikrar stöðu byggðar á Ströndum.

Þetta er annars vegar Innstrandavegur 68, Heydalsá - Þorpar, 4 kílómetrar við sunnanverðan Steingrímsfjörð, á helsta vinnusóknar- og skólaaksturssvæði Hólmanvíkur. Þessu litla en mikilvæga verki hefur verið frestað margsinnis síðustu 20 árin. Hins vegar er vegagerð á Standavegi 643, um Veiðileysuháls í Árneshreppi, lykilframkvæmd fyrir brothætta byggð.

Lagt er til að bæði þessi verkefni verði flutt á fyrsta tímabil og miðað við að framkvæmdir hefjist árið 2020.

Jón Jónsson - Strandabyggð

Greinargerð:

Bæði þessi verkefni voru á samgönguáætlun árin 2015-18 sem samþykkt var á Alþingi 12. október 2016 og áttu framkvæmdir að hefjast 2018. Í Innstrandaveg var þá 50 milljón króna fjárveiting og sömuleiðis var 200 milljón króna fjárveiting til að hefast handa við Veiðileysuháls sama ár. Árið 2018 leið án þess að nokkuð gerðist og síðan var allt svikið að venju.

Veiðileysuháls:

Um vegagerð um Veiðileysuháls er vísað til fyrirbyggjandi gagna frá Árneshreppi í ráðuneyti. Árneshreppur er skilgreindur sem brothætt byggð og slíkar hafa yfirleitt notið þess, þegar kemur að framkvæmdum í vegamálum. Þetta hefur t.d. verið áberandi síðustu ár með Borgarfjörð eystri og brothættar byggðir á norðausturhorni landsins. Það er fagnaðarefni. Þörfin er ekki minni í Árneshreppi.

Innstrandavegur:

Um Innstrandaveg er þörf á sérstakri greinargerð, þar sem þessum vegi og þörfinni á umbótum þar hefur ekki verið haldið fram af nægilegu kappi.

Innstrandavegur (nr. 68) er 100 km langur stofnvegur, en slíkir eru venjulega taldir mikilvægur hluti af grunnneti samgangna af yfirvöldum. Vegurinn liggur frá Hrutafjarðarbotni, rétt við Staðarskála, áleiðis til Hólmavíkur og tengist Djúpvegi (nr. 61) við bæinn Hrófá í Steingrímsfirði.

Umbætur á hluta af veginum hafa margoft verið á samgönguáætlun, bæði til lengri og skemmri tíma, án þess að þær hafi endilega komið til framkvæmda. Síðustu tvo áratugi hefur reglulega staðið til að ráðast í vegagerð á 4 km kafla milli bæjanna Þorpa og Heydalsár í sunnanverðum Steingrímsfirði. Þar er að hluta hættulegur vegur og einbreið brú og stundum ótrúlegt magn af holum. Þetta verkefni hafði t.d. fengið 50 millj. fjárveitingu á árinu 2018 í samgönguáætlun 2015-18 sem samþykkt var á alþingi 12. okt. 2016. Heimamenn biðu spenntir, en árið 2018 leið og hvarf í aldanna skaut, án þess að nokkuð gerðist.

Skólabörnum er ekið daglega eftir Innstrandavegi, annars vegar frá Bitrufirði til Hólmavíkur og hins vegar frá Bitrufirði að Hvammstanga. Einnig fer talsverð umferð um veginn daglega allt árið, mest er umferðin frá Broddadalsá í Kollafirði til Hólmavíkur, þar sem þetta svæði er langmikilvægasta vinnusóknarsvæðið á Hólmavík. Þegar ákvarðanir um vegagerð eru teknar eru þessi hugtök, skólaakstur og vinnusóknarsvæði, notuð til að ákveða forgangsörð framkvæmda. Það er ótækt að þessi mál skipti engu þegar kemur að stjórnvaldsákvörðunum um frestanir framkvæmda á Ströndum.

Teljari á umferðinni um Innstrandaveg er á Ennishálsi, sunnan við vinnusóknarsvæðið. Umferð á veginum þar fyrir norðan er því verulega vantalin og sveitarfélagið Strandabyggð hefur gert ítrekaðar athugasemdir við það, án árangurs. Þær lágu tölur sem fást úr teljaranum eru síðan notaðar til að réttlæta þjónustuskort og framkvæmdaleysi.

Á Innstrandavegi hafa orðið fjölmörg óhöpp og slys sem ratað hafa í opinber gögn, en einnig mörg óhöpp þar sem ekki verða slys á fólki og er ekki skráð í opinberar tölur. Nú síðast varð hörmulegt banaslys sumarið 2019 við hættulegar aðstæður við Hrófárbrúna, þar sem blindhæð er rétt við einbreiða brú. Ekkert hefur verið lagfært þar enn.

Fyrir utan nauðsynlegar og sjálfsagðar vegafremkvæmdir sem þarf að ráðast í á þessari leið, væri mikilvægt að gerð væri sérstök úttekt á öryggi vegfarenda.

Bundið slitlag er á 61 km á leiðinni um Innstrandaveg, en malar slitlag á 39 km. Malarvegirnir eru á þremur köflum. Malarkafli 4 km er á milli Þorpa og Heydalsár í Steingrímsfirði, 16 km frá Litla-Fjarðarhorni í Kollafirði að Bræðrabrekku í Bitrufirði, þar á meðal um Ennisháls, og 19 km í Hrutafirði milli Guðlaugsvíkur og Prestbakka.

Á Innstrandavegi eru 13 einbreiðar brýr. Margar þeirra eru sérstaklega varasamar vegna nálægðar við aðra hættu, svo sem erfiðar beygjur eða blindhæðir.

- Hrófá í Steingrímsfirði - byggð 1972, 36 metra löng, 4 metra breið. Hættuleg blindhæð mjög nálægt brúnni.
- Miðdalsá í Steingrímsfirði - byggð 1980, 22 metra löng, 4 metra breið.
- Heydalsá í Steingrímsfirði - byggð 1978, 10 metra löng, 4 metra breið. Á malarvegi.
- Fellsá í Kollafirði - byggð 1951, 14 metra löng, 3 metra breið. Á malarvegi. Varasöm beygja að brúnni norðanverðri.
- Þrúðardalsá í Kollafirði - byggð 1951, 10 metra löng, 3 metra breið. Á malarvegi.
- Broddaá í Kollafirði - byggð 1951, 11 metra löng, 3 metra breið. Á malarvegi. Blindhæð mjög nálægt brúnni og hættuleg beygja hins vegar við hæðina.
- Krossá í Bitrufirði - byggð 1950, 15 metra löng, 4,2 metra breið (breikkuð 1988). Varasöm beygja í aðkeyrslu að brúnni.
- Tunguá í Bitrufirði - byggð 1949, 34 metra löng, 3 metra breið. Varasöm beygja í aðkeyrslu að brúnni norðan megin.
- Þambá í Bitrufirði - byggð 1962, 24 metra löng, 3,2 metra breið. Varasöm beygja í aðkeyrslu að brúnni.
- Víkurá í Hrútafirði - byggð 1987, 20 metra löng, 4 metra breið.
- Hvalsá í Hrútafirði - byggð 1976, 24 metra löng, 4 metra breið. Á malarvegi.
- Prestbakkaá í Hrútafirði - byggð 1978, 27 metra löng, 4 metra breið. Varasöm beygja í aðkeyrslu að brúnni sunnanverðri.
- Laxá í Hrútafirði - byggð 1970, 24 metra löng, 4 metra breið. Varasamar brekkur niður að brúnni og blindhæðir uppi á hæðum beggja vegna.

Vegrið finnast ekki meðfram Innstrandavegi sem má kalla furðulegt. Á veginum út með norðanverðum Kollafirði eru verulega háskalegir staðir ef bílar lenda út af veginum, t.d. við Forvaðann og víðar. Aðstæður á mörgum öðrum stöðum á Innstrandavegi beinlínis hrópa á vegrið, s.s. á Ennishálsi, í Slitrunum í Bitru, á Stikuhálsi og Borgahálsi í Hrútafirði. Sveitarstjórn Strandabyggðar hefur kallað eftir umbótum á þessu sviði á undanförunum árum, án árangurs.